

**Okruhy otázek k atestační zkoušce specializačního vzdělávání v oboru
Nutriční terapeut – Výživa dospělých a dětí**

**s označením specialisty
Klinický nutriční terapeut**

I. Fyziologie výživy

1. Energetické zdroje metabolismu.

Sacharidy, tuky, bílkoviny – jejich energetická hodnota, zisk energie buňkou, mitochondrie, význam ATP.

2. Metabolismus sacharidů.

Trávení, resorpce, aerobní a anaerobní glykolýza, funkce glykogenu, rozdělení sacharidů – příklad zástupců jednotlivých skupin.

3. Metabolismus lipidů.

Trávení, resorpce, dělení mastných kyselin a jejich fyziologický význam.

4. Metabolismus bílkovin.

Trávení, resorpce, denní obrat, pozitivní a negativní dusíková bilance.

5. Aminokyseliny.

Fyziologický význam, třídění – esenciální, semiesenciální.

6. Hydratace a dehydratace organismu.

Metabolismus vody, fyziologické rozložení vody v organismu, diagnostika dehydratace, rizika spojená s dehydratací organismu.

7. Metabolismus minerálních látek.

Na, K, Ca, Mg, P - význam, nejčastější změny spojené s diagnózou a jejich klinické projevy, deficiency.

8. Vitamíny rozpustné v tucích.

Určení, význam, denní dávka, deficiency.

9. Vitamíny rozpustné ve vodě.

Určení, význam, denní dávka, deficiency.

10. Hormony se vztahem k metabolismu.

Základní metabolické hormony, hormonální abnormality.

11. Acidobazická rovnováha.

Nárazníkové systémy, fyziologická funkce, kompenzace.

12. Acidóza a alkalóza.

Charakteristika – respirační, metabolická.

13. Malnutrice.

Definice, rozdělení, energetická bilance, identifikace, důsledky.

14. Změny metabolismu při stresovém hladovění.

Klinický obraz, důsledky, vliv ACTH.

15. Změny metabolismu ve vztahu k věku.

Charakteristika změn složení těla a svalové tkáně ve vyšším věku, optimální poměr zastoupení jednotlivých živin - jejich fyziologické využití.

16. Poruchy vstřebávání živin ve vyšším věku.

Změny metabolismu glukózy, metabolické abnormality.

17. Kachexie.

Charakteristika, mechanismus vzniku a rozvoje.

18. Sarkopenie.

Charakteristika, příčiny vzniku, rozdíly ve srovnání s kachexií.

19. Mediátory metabolických změn u onkologického pacienta.

Cytokiny a metabolické abnormality, klinická biochemie.

20. Energetické zdroje a zastoupení živin u dítěte.

Nutriční potřeby jako faktor pro růst a vývoj dětského organismu i faktor ovlivňující výskyt zdravotních rizik v dospělosti, potřeba tekutin.

21. Malnutrice v dětském věku.

Druhy, formy, energetická bilance, identifikace, důsledky.

22. Vznik a výskyt malnutrice dětského pacienta ve vazbě na onemocnění a věkovou skupinu.

Primární a sekundární forma, rizika, možnosti a způsoby realimentace.

II. Klinická nutriční péče

1. Plošný nutriční screening.

Metodika tvorby dotazníků pro jednotlivé typy zařízení, význam získaných dat a způsob jejich vyhodnocování, kompetence.

2. Vyšetření nutričního stavu dospělého pacienta.

Nutriční anamnéza, přehled uplatňovaných vyšetření a postupů, záznamy a způsoby vyhodnocení, diagnostika a monitorování nutričního stavu, specifika vyšetření klinických a ambulantních.

3. Vyšetření nutričního stavu dětského pacienta.

Nutriční anamnéza, hodnocení fyziologických funkcí, fyzikální vyšetření, hodnocení základních růstových parametrů, percentilové grafy, diagnostika a monitorování.

4. Biochemická vyšetření.

Biochemické testy, interpretace jejich parametrů.

5. Nutriční diagnóza.

Stanovení nutričního problému, cíle.

6. Stupňovitá nutriční péče.

Definice, úkoly a strategie, cíle.

7. Nutriční tým.

Definice, účel, kompetence členů nutričního týmu, způsob práce.

8. Standardizace nutriční péče.

Definice, význam, zásady tvorby standardů a zásady uplatňování určených postupů, systém kontrolní činnosti, současný trend.

9. Nutriční plán.

Strategie, cíl, způsoby uplatňování, multioborová spolupráce.

10. Stanovení energetické potřeby.

Energetický výdej a způsoby jeho stanovení, propočet energetických a biologických hodnot stravy, monitoring, sledování vývoje změn.

11. Nutriční podpora.

Cíle, možnosti, způsoby uplatňování a kontrola, specifika forem nutriční podpory.

12. Enterální výživa.

Definice, indikace, kontraindikace, komplikace.

13. Aplikační systémy enterální výživy.

Aplikační systémy a možnosti jejich indikace.

14. Přípravky enterální výživy.

Základní rozdělení, druhy, zásady užívání a způsoby použití.

15. Parenterální výživa.

Definice, charakteristika, rozdělení, stanovení potřeby energie a zastoupení jednotlivých živin.

16. Systémy podávání parenterální výživy.

Indikace, kontraindikace, limity, cíle.

17. Komplikace spojené s parenterální výživou.

Metabolické, orgánové, související se zaváděním a přítomností centrálního žilního katétru.

18. Enterální a parenterální výživa u pacienta v dětském věku.

Příčiny, formy, způsoby indikace, domácí enterální a parenterální výživa.

19. Podstata léčby malnutrice.

Možnosti a způsoby realimentačních postupů, preventivní a akutní léčba.

20. Dietní systém.

Definice, aktuální význam, úloha a uplatnění, metody zpracování, specifikace obsahu a zásad pro skupiny pacientů/klientů dle věku a diagnózy.

21. Nutriční poradenství.

Význam, úloha, práce s informačními systémy, vazba na klinické prostředí, edukační činnost individuální nebo skupinová, motivační rozhovory, zásady akutní a preventivní péče.

22. Činnosti nutričního terapeuta.

Kompetence a činnosti dané současnou legislativou.

III. Specializovaná nutriční péče u dospělých a dětí

- 1. Specializované nutriční postupy v gastroenterologii**
(jícen, žaludek, dvanáctník)
- 2. Specializované nutriční postupy v gastroenterologii**
(idiopatické střevní záněty, střevní operace, střevní vývody)
- 3. Specializované nutriční postupy v dětské gastroenterologii**
- 4. Specializované nutriční postupy při onemocnění pankreatu**
- 5. Výživa dětí při onemocnění pankreatu**
- 6. Specializované nutriční postupy při onemocnění ledvin a močových cest**
- 7. Specializované nutriční postupy u dětí při onemocnění ledvin a močových cest**
- 8. Specializované nutriční postupy u dialyzovaných pacientů**
- 9. Specializované nutriční postupy při metabolickém syndromu, diabetu, dyslipidémii**
- 10. Specializované nutriční postupy u dětí s diabetes mellitus**
- 11. Specializované nutriční postupy při obezitě v dospělém věku**
- 12. Specializované nutriční postupy při obezitě v dětském věku**
- 13. Specializované nutriční postupy při vzácných metabolických poruchách**
- 14. Specializované nutriční postupy u dětí při metabolických poruchách**
- 15. Specializované nutriční postupy v intenzivní péči**
- 16. Specializované nutriční postupy v chirurgii**
- 17. Specializované nutriční postupy v dětské chirurgii**
- 18. Výživa v pooperační péči**
- 19. Specializované nutriční postupy při neurologických onemocněních**
- 20. Nutriční postupy při potravinových alergiích a intolerancích**
- 21. Požadavky na nutriční péči o seniory**
- 22. Výživa a edukace pacientů/klientů v domácí a následné péči**
- 23. Specializované nutriční postupy u pacientů s onkologickým onemocněním**
- 24. Nutriční péče u dětských pacientů s onkologickým onemocněním**

25. Nežádoucí účinky protinádorové léčby a možnosti jejich ovlivnění

26. Alternativní výživa a její vliv na zdraví člověka

(dětský věk, dospělý věk)

27. Poruchy příjmu potravy – mentální anorexie

28. Poruchy příjmu potravy – mentální bulimie

29. Výživa novorozence a kojence

30. Výživa batolete

31. Výživa dítěte ve starším věku

32. Nemoci v dětském věku vyžadující speciální výživu